

Rejst til ære for den indsats og det store offer engelske bombefly, og deres besætninger, gjorde i anden verdenskrig 1940-1945 for Danmarks frihed og demokrati.

Mindestenen for det nedskudte engelske bombefly og dens besætning den 10. april 1944 Vildkjærvej ved jernbanen ved Filskov og Blåhøj

Flystyrt ved jernbanen mellem Filskov og Blåhøj ved Vildkjærvej d. 10. april 1944.

Missionen

En bombemaskine Lancaster III ND675, der tilhørte RAF var startet fra Grimsby kl. 21.23 sammen med 102 andre bombemaskiner. De passerede vestkysten kl. 23.42.

Over Jylland så besætningen et af de andre fly bag dem blive skudt ned. Det faldt ned ved Fårup Sø, Jelling. Minerne blev udlagt fra 5 kilometers højde ved Gdansk, Danzig Bugten. Derefter blev kursen sat mod vest.

Over Grindsted lagde besætningen kursen om kl. 3.12. Kort efter blev flyet angrebet bagfra af en tysk natjager, fløjet af Oberstløjtnant Berger. Et antal tyske jagere var sendt op kl. 2.25 for at afvente bombemaskinernes tilbagekomst.

Nedstyrtningen

Maskinens bombelager blev ramt og styrekab-

lerne var beskadiget. Piloten mistede derfor kontrollen over flyet. Fra 6-7 kilometers højde faldt det i store cirkler mod jorden. Det ramte jorden fra vest.

Fra iagttager på jorden så det ud som flyet cirklede rundt for at finde en velegnet landingsplads.

Flyet eksploderede i ca. 500 meters højde, ramte jorden vest for banen og kurede frem mod banevolden, hvor det slog en kolbøtte over banevolden og ødelagde skinnerne. Flyet faldt til jorden øst for banen. Det skete kl. 4.00. Denne mark tilhørte Katrine Mikkelsen på "Nørgaard".

Det nedstyrtede fly

To besætningsmedlemmer nåede ikke at komme ud af flyet og blev dræbt. Fem besætningsmedlemmer sprang ud med faldskærm og overlevede. De fire blev fundet af den tyske værnemagt i nærheden af Sønder Omme. Den femte landede ved åen mellem Filskov og Blåhøj. Han undslap med hjælp fra danske modstandsfolk, der skjulte ham og ledsagede ham til København. Herfra nåede han til Sverige og tilbage til England den 7. maj.

Besætningen

Besætningen foran deres fly

Den 7 mands store besætning bestod af to dræbte:
 pilot Alexander G. Dichie
 Agterskytte Arthur W. Price
 Begge er begravet i Esbjerg.
 Fire tilfangetagne:
 Mekaniker William Banks
 Bombekaster Ray R. Lamb
 Radiooperatør Reg. Massey
 Midtskytte W. Rayment
 En undsluppen:
 Navigatør Arthur White.

Under Arthur Whites dramatiske flugt mødte han i modsætning til sine fire kammerater modige danskere, der satte livet på spil og trodsede gældende lov og ret. Det reddede hans liv.

Arthur White viser i 1984 sin kone, hvor han landede med faldskærm i 1944

I alt blev 9 af de 103 Lancaster skudt ned den nat. 5 blev beskadiget, men nåede tilbage til England.

I krigens perspektiver

Det dramatiske forår 1944 i Danmark var præget af manglen på kul til jernbanedriften og papir til aviserne. Kaj Munk var blevet myrdet. En opmuntring var det, at allierede tropper var gået i land i Italien og at Gestapos hovedkvarter i København var blevet bombet fra luften. Modstandsbevægelse i Sydjylland var etableret; men det vidste kun få.

Rejst til ære for den indsats og det store offer engelske bombefly, og deres besætninger, gjorde i anden verdenskrig 1940-1945 for Danmarks frihed og demokrati.

Mindestenen for det nedskudte engelske bombefly og dens besætning den 9. marts 1943 Brunbjergvej ved Filskov

Flystyrt i et læhegn øst for Brunbjergvej ved Filskov d. 9. marts 1943

Missionen

En bombemaskine, Wellington III BK 368, der tilhørte RAF, var, lastet med sø-miner på vej til Kielerbugten i Nordtyskland.

Maskinen var startet fra den britiske Kimington luftbasen kl. 18.43.

Da flyet nåede frem til den jyske vestkyst i nærheden af Esbjerg blev det beskudt af 3 luftværnsstillinger. Flyet blev ramt og fortsatte mod nordøst ind over Jylland.

Nedstyrtningen

Flyet styrtede ned i et læhegn kl. 21.58 ca. 200 meter øst for mindestenen.

Wellington III

Flyet var fløjet mod sydvest og var gledet ca 350 meter over marken og blevet standset af læhegnet. Maskine blev knust og brændte derefter. Marken tilhørte Fru Margrethe Jørgine Nielsen, "Granvang". Tre besætningsmedlemmer var sprunget ud med faldskærm, tilsyneladende fra lav højde. Kun bombekasteren, Sgt. James Sandilands overlevede, men var hårdt såret med hjernerystelse. To besætningsmedlemmer sprang ikke ud og blev dræbt i flyet, da det styrtede ned.

Politiet afspærrede området inden for en afstand af 1 km. Beboerne på de to nærmeste gårde blev evakueret i to dage.

Besætningen

Den 5 mands store besætning bestod af:
Pilot, John P. Kavanagh
Navigatør, Donald G. Denslow
Radiooperatør, Allan L. Weller
Agterskytte, William Buller
Bombekaster, James Sandilands.

Det nedstyrkede fly

Besætningens skæbne

De fire dræbte besætningsmedlemmer blev kørt i kapel ved sygehusene i Vejle og Give. Den 13. marts blev de begravet på Fovrfelt gravpladsen ved Esbjerg.

Den overlevende bombekaster James Sandilands havde fået en svær hjernerystelse og blev af nogle tililende danskere bragt til den nærmeste gård. En tilkaldt læge fra Sønder Omme sendte ham til Give sygehus.

Den 16. marts blev han sendt til et tysk felthospital i Fredericia og derfra til Tyskland, hvor han blev flyttet mellem forskellige krigsfangelejre.

I krigens perspektiver

Flyvningerne over Danmark var blevet mulige efter at USA og England havde vundet luftherredømmet over Atlanterhavet i krigens første år. Derved var det muligt at udlægge miner tæt ved de tyske kyster og bombe mål i Tyskland og de besatte lande.

Efter de sovjetiske sejre over de tyske tropper ved

Stalingrad i januar 1943 øgede de vestallierede presset mod Tyskland. I marts 1943 blev der foretaget en bombe-offensiv mod Ruhr-området, der var centrum for den tyske våbenindustri.

Samtidig blev mineudlægningen i Østersøen øget. Mineudlægning gik under kodeordet "Gardening" = havearbejde. De forskellige farvande havde som følge deraf blomsternavne. Kieler-bugten hed "Forget-Me-Not" = forglemmigej.

I hele 1943 blev der skudt 120 allierede fly ned over Danmark, deraf de 11 i marts måned.

I Danmark betød de tyske hæres tilbagegang at den folkelige modstand voksede. Det var i dette forår, at de strikkede RAF-huer i hvid, rød og blå kom frem.

Også modstandsbevægelsen, der overvejende var kommunistisk, var blevet styrket. De første spæde sprængstofaktioner fandt sted i efteråret 1942.

Få dage efter flystyrtet ved Brunbjergvej blev den første container med udstyr kastet ned til modstandsbevægelsen den 12. marts.

Sponsorer

Junge Byg v/ Claus og Anne Junge, Filskov.

Billund Kommune.

Den Jyske Sparekasse.

Vognmand Bent Knudsen, Filskov.

Sydbank.

Grindsted Turistforening.

Brogård Mink, Filskov.

Bakkeregn, Leif Nielsen, Filskov

Stephen R. Grieves, Filskov

Tage Nielsen, Filskov

Udgiver: Filskov lokalhistoriske arkiv.

Tekst: Mogens Hansen, Grindsted

Kilde: Søren Flensted: Airwar over Danmark
(www.flensted.eu.com)